

פרשת צו

צו את אהרן ואת בניו לאמר זאת תורת העולה וגו' (ו, ב)

דרשו חז"ל במדרש (ויק"ר ז, א) על הפסוק הנ"ל 'צו את אהרן ואת בניו לאמר זאת תורת העולה' זה שאמר הכתוב (משלי י, יב) שנאה תעורר מדנים וגו' שנאה שנתנו ישראל ביניהם לבין אביהם שבשמים היא עוררה להן דיני דינין וכו', א"ר אסי מלמד שהיה אהרן נוטל קרבנם ופוחסו לפנייהם ואומר להם דעו שאין בו ממש, וזהו שמשה אמר לאהרן (שמות לב, כא) 'מה עשה לך העם הזה' אמר לו מוטב היה להן שידונו שוגגין ואל ידונו מזידים.

תמהו בזה המפרשים, הלא יסוד זה של 'מוטב שיהיו שוגגין ואל יהיו מזידין' נאמר רק בדבר שאינו מפורש לאיסור, אבל היכא שמפורש בתורה לאיסור כגון זה שנאמר בו (שמות כה, כא) 'לא יהיה לך אלהים אחרים' לא אמרינן בו מוטב שיהיו שוגגין.

ונראה ליישב דהנה הקשה הרשב"א למה נענשו בני"י על חטא העגל הא איתא בגמרא (שבת פח, א) שכפה עליהם הר כגיגית, ומכאן מודעא רבה לאורייתא שאם יזמינום לדין למה לא קיימו מה שקבלו על עצמם, יוכלו להשיב שקבלו את התורה באונס כדפירש"י שם. ותירץ דעבודה זרה היא אחת משבע מצוות בני נח כדאמרינן בגמרא (סנהדרין נו, א).

אמנם מבואר שם דנלמד מקרא (בראשית ב, טז) 'ויצו ה' אלקים על האדם וגו'', 'אלהים' זו עבודת כוכבים וכן הוא אומר 'לא יהיה לך אלהים אחרים'.

הרי שלמדו זאת רק מגזירה שוה אך אינו מפורש בתורה. כיון שכן יש לומר שפיר דנוכל לומר בשיראל 'מוטב שיהיו שוגגין וכו' דכיון שציווי זה לא נתפרש להדיא בפסוק כי אם בגז"ש שוב אפשר לומר 'מוטב שיהיו שוגגין'.

מקור: אמרי שפר